

Clubblad van Kanovereniging "Onder de Wadden" Franeker e.o.

Jaargang 41 / 2022 - nr. 2

Het Baken

Ambachtelijke
Slagerij

DIJKSTRAAT 63, 8801 LT FRANEKER
TELEFOON (0517) 39 22 51
WWW.SLAGERIJEEMILETERPSTRA.NL

Rabobank

de Franeker
Makelaardij

VERHUISPLANNEN?
BEL OF KOM EEN KEERTJE LANGS!

Dijkstraat 56, 8801 LW Franeker | T 0517 394 745
E info@defranekermakelaardij.nl | f franekermakelaardij
WWW.DEFRANEKERMAKELAARDIJ.NL

**POORT VAN
FRANEKER**

SFEERVOL RESTAURANT
AUTHENTIEKE ZALEN
NETTE HOTELKAMERS

Welkom bij,

POORT VAN FRANEKER

ETEN, DRINKEN & BELEVEN...

poortvanfranekeer.nl | Stationsweg 1, Franeker | 06-33690450

HIEMSTRA
financiële diensten

Wij helpen u graag met uw

**Hypotheek
Verzekeringen
Bankzaken**

RegioBank
Zelfstandig Adviseur

Najaar

Het vaarseizoen is nog niet afgelopen, wel is het al veel rustiger op het water geworden. Gelukkig is het winterprogramma alweer opgestart, dus genoeg mogelijkheden om met kanovaren bezig te blijven.

Er is dit seizoen veel werk verzet om de trainingen weer op te starten na het vertrek van Addie. Esther en Willeke hebben hier, samen met een groep enthousiaste instructeurs en mede-peddelaars, veel energie in gestoken. En met resultaat!

Er is weer enthousiast getraind en er zijn weer theorie examens afgenomen. Arnold raakt steeds beter thuis in het beheer en actueel houden van de website. Er is weer een reanimatie cursus gedaan, waar 12 mensen aan hebben meegedaan. De stalling begint vol te raken, waardoor het nog meer noodzakelijk wordt om bij veranderingen Willem van der Meulen te raadplegen. We zijn gastheer geweest voor de Elfstedentocht in 6 dagen; dit bracht veel aanloop en sfeer. De actie Skjin Wetter was een succes, waarbij een mooie groep van ODW meedeed, die na de actie gezellig aanschoof voor een broodmaaltijd. De Rabo clubactie heeft 351 Euro opgebracht, met dank aan

de ODW leden die op hun club gestemd hebben. Onze penningmeester is tevreden over het financiële resultaat en het ledenbestand staat er goed bij. De zwembadcursus voor 2023 staat gepland; je kunt je alweer opgeven hiervoor! Al met al reden om met tevredenheid terug te zien op een mooie zomer met veel kanoplezier.

Met dank voor ieders inzet op allerlei terrein!!

Tot ziens op het water,

Tjeerd Hofstra

Colofon

Adres clubgebouw: J. Stapertlaan 14, Franeker

Website & contact: www.onderdewadden.nl
webmaster@onderdewadden.nl

Contact secretaris: t.hofstra@home.nl
Redactie Het Baken: baken@onderdewadden.nl

Morsestraat 5 Franeker Tel. 0517-392077

Onderhoud motoren   Antifouling verkoop
Scheepsreparaties   Winterberging
Onderdelen   Onderhoud

www.shipdockdraaisma.nl   info@shipdockdraaisma.nl

Inhoud

- 3 Najaar
- 4 De Friesche Elfstedentocht 2022
- 5 Samen vieren en varen
- 6 Boekentip: Met onze Kano naar Indië
- 7 Winterprogramma
- 8 De Weser van twee kanten bekeken
- 9 Theorie-examen ZV
De nacht van de nacht
Borre
- 10 Tears for heaven - Elfmerentocht 2022
- 11 Vaarclinic Voorwaartse slag
- 12 Friesland Gigant 2022
- 13 Vervolg pagina 11 Vaarclinic
- 14 Trainingsseizoen 2022
- 15 Skjin wetter
- 16 Risicobeheersing
- 18 Retourtje Engelsmanplaat
- 19 Lahn trektocht 2.0
- 20 Feestje Watersportvereniging
Waterkaarten en navigeren

De Friesche Elfstedenweek 2022

Door Willeke Blok

De 25^e editie van de Friesche Elfstedenweek kon eindelijk weer plaatsvinden dit jaar op 25 t/m 30 juli. Ook onze vereniging had hiervoor haar diensten aangeboden aan de vele mensen die bij deze tocht Franeker aandeden.

Op donderdag 28 juli kwamen de eerste deelnemers al rond 13 uur in Franeker binnendruppelen. Ze kwamen al varende uit Bolsward met kano's, kajaks, Canadese kano's, kleine en grotere roeiboten, surfplanken en overige vaartuigen. Naarmate de middag vorderde, kwamen er steeds meer mensen bij. Ze maakten hun kampje op het veld van de hondentraining en ook het veldje voor de Meerton liep lekker vol. Zij snakten naar een douche en gelukkig kon dat bij ons in de Meerton. Mensen stonden ervoor in de rij. Jaap, Ad, Esther en Willeke stonden achter de bar en maakten er een mooie middag en avond van voor alle vermoeide deelnemers. Koffie en thee, mensen de goede weg wijzen naar de stempelpost, een helpende hand, een biertje en gezellige muziek maakten het aan-

genaam. Niet alleen voor de vele deelnemers, maar ook achter de bar staan was een feestje met alle leuke gesprekken die we hadden. Ook kwamen er nog wat clubleden langs om mee te genieten van de gezelligheid. Later op de avond werd er nog live muziek gemaakt door een onbekende deelnemer (zang en mondharmonica), Esther (accordeon) en Martin (trommel). De stemming was opperbest. We maakten het niet al te laat, want de volgende ochtend stond de deelnemers weer een pittige tocht van 44 km te wachten naar Dokkum. Wat een mooi evenement! We zijn blij dat zowel de deelnemers als wijzelf een supergezellige tijd hebben beleefd in de Meerton. We boffen echt met zo'n mooi clubgebouw!

Jellema

SPECIALITEITEN

*Kaas - noten - wijn - kado's -
natuurvoeding - supplementen*

Ockingahiem 12 8801 KT Franeker
tel. 0517 - 39 56 56
www.jellemaspecialiteiten.nl

BOUWBEDRIJF

HAARSMA

FRANEKER

HP HOUTHANDEL
POSTHUMUS B.V.

Samen vieren en varen

Door Esther van der Hoorn

Op vrijdag 24 juni dit jaar werd een mooi evenement weer opgepakt: het Franeker Weekend. Leden van het eerste uur herinneren zich vast nog de eerste keer halverwege de 80-er jaren van de vorige eeuw. Een traditie was geboren. Nu, na 2 jaar corona, konden we dit clubweekend eindelijk weer organiseren.

Vorbereiden en opbouwen

Robert-Jan en Dina namen de hoofdorganisatie op zich. Een flinke klus want er was een programma van vrijdagmiddag t/m zondag eind van de middag.

Op vrijdag werd opgebouwd en versierd, de koelkasten werden gevuld en het eerste tentje verscheen op het terrein. Een knapperend houtvuur werd aangelegd en de barbecues werden schoongeboend en klaargezet. Een klein groepje besloot te blijven slapen om de volgende ochtend snel klaar te zijn voor het zaterdagprogramma.

Prachtige kanotocht door de Alde Feanen

Op zaterdag startte de kanotocht (voor sommigen wat lastig te vinden) onder de zwemplaats bij Earnewâld. Van daaruit ging de tocht met heerlijk weer en onder begeleiding van de altijd enthousiaste Dirk door de kruip-en-sluipdoor slootjes van het prachtige natuurgebied Alde Feanen. Tijdens de pauze dreigde het even wat slechter weer te worden, maar de weergoden besloten ons goedgezind te zijn.

Na deze tocht snelden we terug naar de club, waar Robert-Jan en Dina al druk waren met de voorbereidingen voor de barbecue. Sommige leden namen een duik in het Van Harinxsmakanaal. Langzaam

arriveerden meerdere leden en was het een weerzien van oude bekenden, familie en nieuwe gezichten die zich voorstelden. Oude en nieuwe verhalen werden met elkaar gedeeld. Er was live gitaarmuziek en een onverwachte spetterende DJ (Willeke) aan de knoppen. Het eten was fantastisch en ter plekke meldden zich nog wat leden voor de tocht op zondag.

Pauseren onder de wadden

's Ochtends om 8.30 uur stond de koffie al klaar voor de clubgenoten die de zondagtocht wilden meevaren. Dit keer startten we lekker makkelijk bij de club. Weer onder bezielende leiding van Dirk die ons meenam naar Koehool. De tocht voerde langs weilanden en dorpjes. Smalle en ondiepe slootjes wisselden elkaar af met bredere vaarten. Bij een overdracht schoot iemands tokkel spontaan los (zelf geknoopt N.B.) waardoor de kajak naar de overkant van de sloot schoot en "met gevaar voor eigen leven" weer teruggehaald moest worden. Op 2 plekken leerden we van Dirk een nieuwe techniek, de zogenaamde Himalayastart. Hilarisch om te zien en spannend om gelanceerd te worden. Uiteindelijk tikten we voor de lunch de dijk aan. Met zicht op het wad én de polder, getrakteerd op een concert van zeemeewengeschreeuw en schapengeblaas, aten we onze broodjes. Daarna voeren we dezelfde route terug. Geen straf want op de terugvaart zie je toch weer hele andere dingen. Bij terugkomst waren de overgebleven salades van de barbecue een welkome snack.

Wat een mooi weekend was het. Volgend jaar weer!

Boekentip - Met onze Kano naar Indië

Door Ada Bot

G. en N. Entrop Met onze Kano naar Indië

'Onverwachte vondst uit onze boekenkast. Twee jongens hebben in twee jaar naar Ned. Indië gepeddeld in 1935 om daar werk te zoeken.' Nina Weiss van de Kanovereniging Jason in Arnhem plaatste dit bericht een tijdje geleden op hun kayak kletsapp, met daarbij een foto van de omslag van het boek. Dat bericht vroeg naar meer, vond Ada Bot van diezelfde vereniging. Ze vroeg het boek te leen en las het avontuur van twee broers en een vriend, die samen per kajak uit Haarlem vertrokken voor een lange tocht naar het verre oosten.

Hieronder het verhaal dat Ada Bot over dit intrigerende boek schreef en dat wij mochten plaatsen in ons clubblad:

Het boek begint met een krantenbericht dat in verschillende bladen verscheen: 15 april 1935: 'Hedenmorgen, even na acht uur, zijn van de Klop-persingel nabij het Spaarne de drie jongemannen vertrokken, die het plan hebben opgevat, per kano naar Indië te peddelen. Bij stralende zonneschijn hebben de 21-jarige G. Entrop en de 18-jarige N. Entrop en de 25-jarige Th. Geigl hun grote reis aangevangen, uitgeleide gedaan door familie en kennissen en een groot aantal belangstellenden. De twee kano's, een eenpersoons en een tweepersoons, maken niettegenstaand hun geringe afmetingen een stevige indruk. Ze dragen gemakkelijk de ongewoon zware belasting en zijn waterdicht afgesloten. ....' De kano's worden door de jongens zelf op de zolder van de familie Entrop gebouwd. Na vertrek uit Haarlem, gaan ze via Amsterdam naar Weesp. En al snel bedenken ze door de opgedane spierpijn dat ze niet alles zelf hoeven te peddelen. Ze krijgen een 'lijntje' tot Vreeswijk en als laad- en loshulpjes mogen ze

meevaren met een Tjalk tot Arnhem. Daar ontdekken ze dat kajakken in een stromende rivier toch iets anders is dan het varen op de Spaarne: '...Eensklaps kwamen we tot de ontdekking, dat we helemaal niet opschoten en we zagen, omkijkend, hoe Nico, niettegenstaande zijn verwoede pogingen, zelfs achteruit gedreven werd.....' We ontdekten, toen we in kalmer water kwamen, een klein jachthaventje dat het eigendom van een botenverhuurder bleek te zijn. Hij was geen lid van de kanovereniging, maar ook hier was de faam ons alweer een paar passen vooruit geweest....' 'We mochten overnachten in zijn botenhuis en maakten later kennis met verschillende kanoërs en zeilers, die ons heel wat goede raad gaven voor onze verdere tocht de rivier op.'

Helaas voor Theo Geigl stopt zijn avontuur bij de grens van Duitsland. Hij moet in dienst en kan niet verder mee. Op hun tocht naar Indië beleven de twee broers verschillende avonturen: in Bulgarije wordt het geld dat ze bij zich hebben gestolen, ze besluiten de eenpersoons kano te verkopen. Ze zetten de tweepersoonskano, na een mislukt botenwagenavontuur, op de trein naar een volgend doel en gaan zelf wandelend verder. Helaas lijkt de kano de treinreis niet goed overleefd te hebben; ze besluiten de kano te verkopen en bedenken alternatieven om verder te reizen.

Tijdens de reis zijn er veel problemen met visa en het broodnodige leefgeld, vinden in Irak beiden een baantje om weer wat geld te verdienen en krijgen van een opgedane vriend in Ashar (Irak) een kano met zeil om verder te reizen. Hun reis komt bijna dramatisch ten einde als ze met de kano de Perzische Golf oversteken naar Boeshir. Ze raken uit koers, het drinkwater raakt op en na dagenlang ronddobberen

spoelen ze aan op een onbewoond eilandje. Een voorbijkomende visser pikt hen op en redt hen zo het leven.

Maar ook in de Golf van Oman gaat het bijna mis. Het weer slaat om en in de storm die volgt proberen de twee, via de branding langs de rotsachtige kust, land te bereiken: ...'. En toen werd plots het geweld van het water zo sterk, dat we er volkomen op genade of ongenade aan overgeleverd waren. We sloegen als razende met onze peddels, maar we hadden het evengoed niet kunnen doen. Mensenkracht telde hier niet meer...'. De kano slaat om, alle bagage raken ze kwijt, maar ze weten met de kano aan land te komen. 'Zonder kleerscheuren bleek die er niet van afgekomen. Verscheidene spanten waren gekraakt en op verschillende plekken waren kleine lekken ontstaan en zelfs al zou de zee zo glad als een spiegel geweest zijn, dan hadden we onze tocht zo niet kunnen voortzetten'.

Nadat de kano weer gerepareerd is, nemen ze met de kano de trein naar Delhi. 'Een reis van zo'n twaalfhonderd kilometer door een landschap vol afwisseling'. En daarna weer verder in de kano naar Calcutta.

Met onderweg ontmoetingen met krokodillen, cobra's, hyena's, jakhalzen, wilde katten en apen. Zoals ze het zelf schrijven: 'Een diersymphonie als slaapliedje'.

En .... halen ze gezond en wel Indië?

Jazeker. Het laatste deel gaat per zeilsloep en tot slot bereiken ze, als bemanning van een Chinees vrachtschip, Indië.

Wil je meer lezen? Het boek is te lezen via:

https://www.dbnl.org/arch/entr004meto01_01/pag/entr004meto01_01.pdf

En voor wie in kan loggen bij NRC: zoek in het archief en lees hoe het uiteindelijk met beide Indië vaarders vergaan is: 'Koene peddelaars van de jaren dertig'. Door Rudie Kagie. https://www.nrc.nl/nieuws/1985/05/18/koene-peddelaars-van-de-jaren-dertig-rudie-kagie-kb_000028283-a3445139

Met dank aan Ada Bot.

Winterprogramma

Over stoere verhalen, handige weetjes en belangrijke kennis

De wintertijd is het moment van neopreen mutsen, inspiratie en een gelegenheid om wat meer over de theorie van het kajakken op te pakken. Daarom kwam een aantal leden in september bij elkaar om een programma voor de winter te maken met 3 onderdelen:

1. Theorielessen voor KVA, KVT, ZV.
2. Clinic/les over kajakgerelateerde onderwerpen.
3. Avonden om ervaringen uit te wisselen, verhalen te delen en gezellig samen zijn.

We haalden zoveel gave ideeën op dat we niet eens in staat waren om ze allemaal in de agenda te krijgen. En we hopen dat jullie in groten getale deze avonden komen bijwonen. Alle avonden zijn door clubleden georganiseerd.

ZWEMBADCURSUS 14, 21, 28 januari en 4, 11, 18 en 25 februari 2023

In de agenda op de website vind je gegevens als tijd en plaats. In de nieuwsbrief zullen we je er regelmatig aan herinneren en ook wat toelichting geven op de onderwerpen.

Dit is het programmaoverzicht:

23 november	Van onbeheerd - naar beheerd risico
7 december	EHBO
16 december	Avonturen in de avonden
7 januari	Nieuwjaarsbijeenkomst met leden en donateurs
11 januari	Golven en branding
25 januari	(kajak) Knopen
1 februari	Hypothermie
14 februari	Navigatie
1 maart	Uitrusting
15 maart	Kayoga

De Weser van twee kanten bekeken

Door Jettie Andringa

We wilden niet te ver van huis, hadden een kleine twee weken tot onze beschikking, wilden ons niet hoeven te haasten, vonden het alle drie leuk om iets met de kano te doen én zowel de heenreis als terugtocht moest aantrekkelijk zijn. Tsja, dat klinkt ingewikkeld maar op een mooie zomeravond bij een knapperend vuurkorfvuurtje waren we er eigenlijk zomaar uit. Het werd een combi tocht met kano en fiets: de Duitse rivier De Weser. Heen de rivier afzakken met de kano en terug fietsen langs het prachtige pad naast de rivier. Traject: van Hann.Münden naar Minden (200 km).

Mijn beide reisgenoten waren echte diehards op de fiets, dus de paar weken die mij nog restten tot ons vertrek benutte ik door snel mijn fiets te laten voorzien van compleet nieuw trapwerk en ketting, waardoor de versnellingen na jaren weer naar behoren functioneerden. En ik ging 's avonds 'uit fietsen', om toch nog maar wat fietskilometers in de benen te krijgen.

Het regelwerk lieten we aan Pyke over, zij regelde met de kanoverenigingen van Hann.Münden en Minden dat we op het eindpunt Minden alvast onze fietsen konden stallen en daar ook onze kano's in de tweede week kwijt konden en dat we onze bus met kar bij het beginpunt Hann.Münden konden achterlaten. Dit klonk wel als logistiek huzarenstukje maar in de praktijk verliep dit allemaal heel vloeiend.

In Hann.Münden, een prachtig Duits stadje met veel vakwerk gebouwen, moesten we meteen een sluis passeren vanaf de camping. We verkenden de route eerst maar es en waren onder de indruk omdat we zagen dat de Weser echt hard stroomde en ook nog splitste in drie 'armen'. Eén arm eindigde in een waterkrachtgebouw, de tweede arm stortte via een

behoorlijke steenmassa naar beneden en de derde arm gaf via een sluis verbinding met de benedenrivier. We besloten de volgende ochtend eerst maar es te oefenen met het 'tegen de stroom in' aan te leggen. Pas toen we wat gevoel hadden bij de stroomsnelheid, gingen we van start en lieten ons afzakken naar de sluis. Dat ging allemaal perfect, het blijft indrukwekkend om met een kano in een sluis te liggen en dan meters naar beneden te zakken.

We hadden twee bloedhete weken uitgezocht, zo bleek. Dus mijn oorspronkelijke wens om ook es even 'op land' om ons heen te kijken en de toerist uit te hangen, daar kwam niet heel veel van terecht. Te warm. Alleen 's avonds, in het laatste uur licht, kuierden we vaak nog even door een stadje en zagen dan de meest prachtige kasteeltjes, pleintjes en vakwerkhuizen. De stroomsnelheid van de Weser was, zeker in het eerste stuk, zo'n 3 á 4 km per uur, dus een zware tocht was het niet. We kozen vaak voor drijfpauzes om daarmee 'gratis kilometers' te oogsten. Elke dag probeerde ik weer om tegen de rivier in te zwemmen, maar het is me nooit gelukt. Met de stroom mee ging het zwemmen een stuk beter, ik voelde me een echte Pieter van den Hoogenband!

De meeste kanoclubs in dit gebied hebben er een camping bij, daar hebben wij flink gebruik van gemaakt. In Rinteln konden we 's avonds aanschuiven bij de wekelijkse clubavond en zaten we al snel aan de halve liters met een tiental Duitse kanovrienden kanoavonturen uit te wisselen. En in Hameln zat een grote gouden rat boven op de brug. En daar passeerden we weer een sluis, nu met een zelf te bedienen 'Bootsgasse', een soort goot, waar je zelf een schot naar beneden trekt. De goot vult zich met water en als

het stoplicht op groen gaat, mag je jezelf naar beneden storten, met de armen en peddel hoog boven je hoofd. Fantastisch!

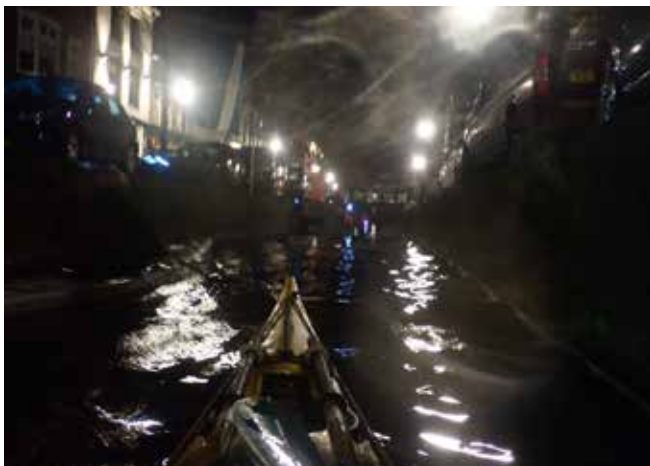
Op ons eindpunt Minden, eindigt, bij de Porta Westfalica, het mooiste deel van de Weser. Het heuvelland wordt dan vlakker, de omgeving bebouwer en industriëler. Onze dag pauze besteedden we aan het bezoeken van het indrukwekkende Wasserstrassenkreuz Minden (gebouwd in 1916!) met de enorme sluizencomplexen (13 meter hoogteverschil!) en het ompakken naar onze nieuwe 'fietswerkelijkheid'.

Theorie-examen ZV

Op zaterdag 24 september deden drie kandidaten hun theorie-examen ZV (Zee Vaardigheid). Martin Mol en Dirk-Jan de Boer waren de examinatoren en behandelden mondeling alle ZV-onderwerpen.

Richard Blok, Willeke Blok-Feitsma en Esther van der Hoorn behaalden het theorie-examen. Alle drie van harte gefeliciteerd! En nu op naar en verder met de ZV-praktijkonderdelen!

De nacht van de nacht

Dinsdagavond ontmoet woensdagavond op zaterdagnacht.

Borre

Je zal maar afgesproken hebben om een tochtje te gaan varen...

En inderdaad, het tochtje ging niet door ...

Robert Jan had er vrede mee.

Tears for heaven – Elfmerentocht 2022

Door Pyke Kroes

Elfmerentocht: een tocht voor bikkels (2x45 km) super bikkels (2x70 km) en semi super bikkels (1x70 km en 1x45 km). Iedereen met voldoende kilometers in de armen en zonder ochtendhumeur kan met deze tocht op 26 en 27 augustus 2022 mee.

In het donker, in de vroege ochtend, het water op. De wind is sterk en we zitten aan lager wal. Mijn lampje schijnt omhoog. Daar zie ik geen fluit mee. Ik zie geen kans om het lampje goed te zetten. De wind probeert mijn peddel uit mijn handen weg te blazen. De golven knallen aan alle kanten tegen en over mijn dek. Ik slinger alle kanten op. Rustig beginnen met wakker worden, zit er niet in. De adrenaline giert door mijn lijf. Wat als ik omsla en niemand mijn koplampje in het water ziet verdwijnen? Zou ik het zwemmend redden, midden op het meer? Ondertussen is iedereen op het water met de kano en krijgen we het teken dat we kunnen gaan varen tegen de wind in. Ik moet er hard aan trekken om de groep bij te houden. De golven slaan kapot over mijn dek.

En dan een enorme boeggolf waaruit de Bullebak* omhoog komt. Een groot slijmerig, doorzichtig, groen wezen met gele ogen en groene tanden. Hij gooit mijn kano om. Het duurt even voor ik beseft dat ik op de kop hang. De wereld heeft zich omgedraaid. Ik blijf verbaasd ondersteboven in mijn kano zitten. De Bullebak huilt als een kind. In het water zie ik lichtjes en sterretjes. Zijn dat de anderen met hun koplampjes? Is iedereen omgeslagen en onder water gaan varen? Dit is het eerste meer. Dit is echt bikkelen. Er volgen er nog tien.....

“Bij elkaar blijven!” Ik schrik op uit mijn overpeinzingen.

* In het water woont een watermonster genaamd: Bullebak in Overijssel en Bûzehappert in Fryslân. Dit monster trok onvoorzichtige kinderen die te dicht bij het water kwamen aan hun benen naar beneden het diepe water in. Kinderen werden met verhalen bang gemaakt om risicomijdend gedrag te stimuleren. De groep Irolt heeft er een liedje over geschreven: De Bûzehappert.

<https://www.youtube.com/watch?v=FWPsqvw3ILM>

Enkele feiten:

Organisatie en tochtleiding: Carel van Leeuwen en Roel Pierik

Achterwacht: Geja van Dijk en Gurbe Wiarda

Verblijf: Kampeerterreintje Yn-aan het Heegermeer, vlakbij Woudsend

Aantal deelnemers: 11

Voorzieningen: tipi tent en toiletgebouw

Vaarclinic Voorwaartse slag - aug/sept

Door Bas Brekelmans, Carel van Leeuwen en Jettie Andringa

Terug naar de schoolbanken, maar dan anders: met de kano terug naar het grasveld alwaar wij allemaal een bezemsteel uitgereikt kregen. We namen plaats in onze kano en probeerden onze stijve heupen en romp tot een soepele ronddraaiing te bewegen, al fietsend met de benen. Zowaar dat viel nog niet mee. Carel en Roel waren onze leermeesters op deze avonden, beiden zijn bevlogen zeemijlvreters wat peddelen betreft. Er was veel belangstelling: 16 en 12 deelnemers.

We vragen aan Bas Brekelmans, één van de deelnemers van de eerste avond: Hoe was de clinic, waar draaide het om?

“Het was een leuke en leerzame les! Het draaide dus om: “Draaien met de romp! We moesten de beweging overdreven uitvoeren, zodat je er bewust van bent en blijft. Best lastig om vol te houden. Bij de K1 sprint-races kun je heel goed zien hoe effectief de techniek is. Het gebruik van deze rompdraaiing als voornaamste lichaamskracht om de kajak voorwaarts te bewegen, is een behoorlijke inbreuk op de beweging die ik al jaren hanteer. Een goede techniek is bij elke lichamelijke sport een verademing. Het is echter vrij lastig om een ingeslepen, maar minder efficiënte, slag af te leren.”

Kregen jullie nog ‘tips-and-tricks’?

“Carel verwoordde de rompdraai-techniek heel beeldend als volgt: ‘Stel je voor dat je mooie tatoeages op je beide schouderbladen hebt staan, draai je romp dan bij elke slag zodanig dat je deze mooie tatoeages showt aan de kanovaarder naast je, op wie je indruk wil maken’. ‘SHOW YOUR TATTOO’ was de kreet”.

We vragen Carel: Kun je dit nog wat meer toelichten?

“Tsja, uitleggen op papier is lastig; je moet het ervaren. Je haalt de beweging zo min mogelijk uit je armen en schouders, maar gebruikt je hele lichaam. Deze slag is veel effectiever, je houdt het langer vol en hebt minder kans op blessures. De beweging begint met trappen tegen je voetenboordje aan de kant van de haal en het strekken van je been aan die kant. Dit doe je pas als je peddel helemaal in het water is. Zo ontstaat al een draaibeweging in je bovenlichaam, die je vervolgens met je romp een beetje groter maakt. De peddel gaat vlak langs de boot in het water, je ellebogen blijven in dezelfde stand tijdens de haal en de peddel gaat in een V naar buiten, van de kano af, zelfs buiten de boeggolf. Het midden van je peddel volgt een beetje de lijn van de kuiprand. Voordat de peddel naast je heup is, gaat ie al weer uit het water, want de eerst helft van de slag is het meest zinvol.”

Hoe voelt die nieuwe slag?

“Het voelt totaal anders. Vroeger moest ik de peddel zo krachtig mogelijk in een rechte lijn naar achter bewegen; nogal geforceerd, alsof je water naar achter moet verplaatsen, wat totale onzin is. Nu is het zo dat ik me aan de peddel naar voren trek, vrij relaxed eigenlijk. En soms voelt het zelfs zo dat de peddel mij naar voren trekt .... alsof je op je ‘gewone fietsje’ vooruit getrokken wordt door een speed-bike. Dat is echt kicken! Het inslijpen van een nieuwe slag kost wel zelf discipline en tijd. Je gebruikt meer en andere spieren. Je moet deze slag dus eerst rustig gaan trainen voordat je er voordeel van hebt.”

Lees verder op pagina 13

Friesland Gigant - 2022

Door Jaap Kooistra

Dit jaar is de Friesland Gigant gevaren in de week van 4 tot en met 9 juli 2022.

Maandag starten we om 9 uur na het palaver van Tjeerd en vertrekken we naar stadscamping Taniaburg aan de noordzijde van Leeuwarden. We varen langs het bolwerk van Franeker en volgen dan de "Kleiroute". Bij Deinum kom je weer op het van Harinxmakanaal en gaan we richting Leeuwarden. In Leeuwarden wijken we af van de geplande route, gaan door de stadsgrachten en varen zo door het hart van de stad. Via het Dokkumer Ee en de Jelsumer Feart komen we na wat zoeken bij de camping en mogen op een prachtig plekje aan het water staan.

Dinsdag van Leeuwarden naar jachthaven 't Eibernest bij Kuikhorne. We varen door de Bonkefeart, over de Grote Wielen en passeren 3 sluisen naar onze eind bestemming. De 1e en 2e sluis zijn vrij nieuw en doormiddel van zelfbediening gesloten. Dit gaat bij de 1e sluis prima maar bij de 2e sluis wil de indicatie van deurdicht niet gaan branden. Overdragen is veel werk dus wordt er gebeld met de beheerder. We hoeven niet lang te wachten voor onze redder in nood er is. Het blijkt dat het bedienpaneel bij deze sluis gespiegeld staat t.o.v. de sluis en dat we de verkeerde kant gesloten willen krijgen. Binnen een paar minuten is het probleem opgelost en worden we gesloten. Nadat we de volgende polder doorkruist hebben moeten we weer door een sluis. Deze sluis is oud en wordt door de sluiswachter "op aanvraag" bediend. We hebben geluk dat de sluiswachter vrijwel direct beschikbaar is. De bediening van de sluis is geheel handmatig: dat houdt in dat na het vereffenen van het waterniveau met handbediende schuiven de deuren geopend moeten worden

met een duwstok. Een groot contrast met de 2 vorige sluisen. Bij de jachthaven krijgen we het veldje naast de bunkerpompen toegewezen. Een goede plek niet ver van het sanitair.

Woensdag is ons doel Zoutkamp. We vertrekken een half uurtje eerder omdat de wind later in de middag gaat aanhalen naar windkracht 5. Bij de Dokkumer Nieuwe Zijlen krijgen we duidelijke instructies van de sluiswachter. "Grote boot wachten, kano's eerst en doorvaren tot onder de brug" en bij het uitvaren "kano's wachten tot de deuren geheel geopend zijn". Op het Lauwersmeer begint de wind aan te trekken en beginnen de golven op te bouwen als er een sanitaire pauze nodig blijkt midden op het water. Als we op de camping zijn, verslechtert het weer en gaat het flink waaien en ook regenen. Nadat we bij een visrestaurant met elkaar hebben gegeten maken we gebruik van de binnentuin van de camping (kas met druiven) die is ingericht met openhaarden en tafels met stoelen zodat we lekker beschut kunnen napraten over de dag.

Donderdag is de planning om naar Oostermeer, jachthaven De Lits, te gaan maar omdat het nog steeds flink waait, besluiten we om op het Burgumermeer niet naar het zuiden te gaan maar naar het noorden zodat we aan de hoge wal blijven en gaan we voor de 2e keer naar de jachthaven bij Kuikhorne. We moeten nu wel een paar kilometer extra en tegenwind varen.

Vrijdag naar theetuin de Dille bij Oosterwierum aan De Swette. We varen van Kuikhorne terug naar het Burgumermeer, via het P.M. kanaal en pakken een stuk van de Oude venen mee voor we weer via het P.M. kanaal richting Grouw gaan. Het weer is vandaag een stuk prettiger om, de in totaal ruim 36 kilometer,

te kanoën. Na Grouw rechtsaf door na De Dille. De minicamping en theetuin "De Dille" ligt heel fraai op de hoek van De Swette en Syltsjessleat met mooi uitzicht richting Oosterwierum. Op de laatste avond eten we volgens traditie gezamenlijk. Omdat De Dille geen keuken heeft en er geen restaurant in de buurt is wordt er "Chinees" voor ons gehaald dat we in het restaurantje van de theetuin kunnen eten. Het eten is lekker en overdadig en met het plaatselijk gebrouwen bier en een heerlijk ijsje wordt het een gezellige avond.

Zaterdag, laatste dag alweer en op naar Franeker. Eerst een stuk De Swette en vervolgens via de Frensjerter Feart langs Oosterlittens waar we, bijna volgens traditie, wat eten bij restaurant 't Kruiswater.

Totaal afgelegde afstand deze week ca. 178 km.

We kijken terug op een zeer geslaagde week en kijken uit naar de volgende Gigant.

Vervolg van pagina 11 Vaarclinic

Meer informatie over vaartechniek

Er staat veel bruikbare info en beeldmateriaal op YouTube, bijv. Multisport Forward Stroke Technique (Part 2: Torso Rotation).

Ook de filmpjes van Ivan Lawler op Youtube zijn een aanrader. Ivan Lawler is een Britse kajakker, meervoudig wereldkampioen marathon en sprint. Met duidelijke tekst- en beeldopnames behandelt hij achtereenvolgens:

- Day 1 Foot drive
- Day 2 Leg drive
- Day 3 Trunk
- Day 4 Chest and shoulders
- Day 5 Top arm
- Day 6 Bottom arm

De filmpjes duren zo'n 20 minuten per stuk en zijn soms wat lang, maar zeer interessant.

Met dank aan de contacten van Carel bij KV Frisia, kanovereniging te Amstelveen, hebben we ook toestemming om, met bronvermelding, een uitgebreide syllabus van deze collega vereniging te delen. Deze syllabus is geschreven door Diana Lankhof.

Leuk om te lezen is dat de opvattingen over een juiste peddeltechniek in de loop van de tijd zijn veranderd. Ook vind je info over veel voorkomende blessures en trainingstips. En nog veel meer...

Je vindt de syllabus door op de site van KV Frisia te zoeken op 'Introductie Vlakwater Kanoën'.

Trainingsseizoen 2022

Door Esther van der Hoorn

Met plezier trainen in vaardigheid en veiligheid

Willeke en ik, coördinatoren van het opleidingsprogramma ODW, kijken met plezier terug op het afgelopen trainingsseizoen. Na de zwembad cursus afgelopen winter besloten we pragmatisch aan de slag te gaan met de woensdagavondtrainingen in buitenwater. We startten met een clubje bevlogen leden en ervaren instructeurs met als uitgangspunt: met plezier trainen in vaardigheid en veiligheid. Pascal, Roel, Dirk, Esther, Richard, Willeke en Albert groeiden in hun samenwerking.

Naast het oefenen van vaardigheden en reddingen hadden we 2 leerzame voorwaartspeddelllessen van Carel en Roel. Addie verzorgde bij Makkum een mooie les reddingen met een bijzondere re-entry. Als inhaalslag verzorgden we het ZV-theorie-examen. En tot slot van het seizoen hadden we een les bij Kornwerderzand voor beginners en gevorderden waarbij we onder andere oefenden met belading om de kajak te trimmen met zelfgemaakte

soep van Wilma na afloop! Na alle coronaperikelen was het aantal deelnemers dat zich meldde op woensdagavond nogal wisselend; heel begrijpelijk.

Vooruitblik 2023

Volgend jaar gaan we verder als groep instructeurs en willen we een nog mooier programma neerzetten met zeker ook een aantal examens met als voorlopig plan:

- KVA-praktijkexamen eind juni en als nodig nog een keer eind seizoen.
- KVT-praktijkexamen eind seizoen.

Daarnaast hopen we dat de theorielessen in het winterprogramma goed bezocht worden, zodat we ook de theorie-examens KVA, KVT en ZV kunnen inplannen.

WESTRA
AGRI | GROEN | GROND | INFRA

DE STABIELE FACTOR OP ELK TERREIN

Uw veelzijdige en deskundige partner!
Voor zowel bedrijf als particulier.

**AGRARISCH LOONWERK | INFRASTRUCTUUR
GRONDVERZET | GROENONDERHOUD**

0517 39 22 55 | WESTRA.NL

WWW.KAJAK.NL

KANOCENTRUM ARJAN BLOEM KAJAK.NL

Poelweg 1B Wormer | Tel. 075-6218805 | info@kajak.nl

Skjin wetter - 8 oktober 2022

Door Jettie Andringa

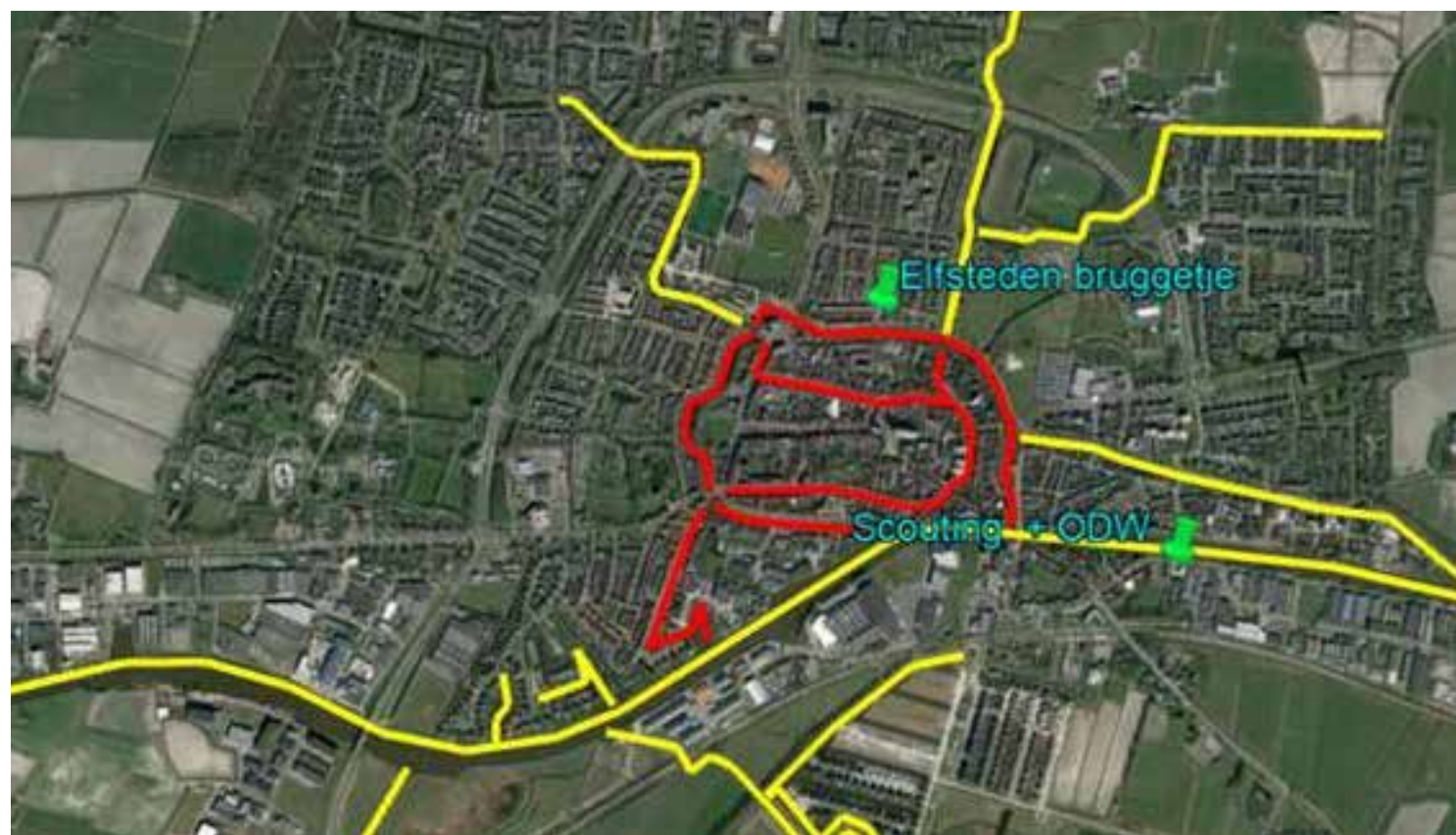
Na een inspirerend startpraatje van de wethouder van de Waadhoeke bij het Elfstedenbruggetje, togen wij aan het werk. Wij, dat waren zo'n 20 personen van ODW en 35 personen van de Scouting en ook waren er een aantal suppers van de partij. De Scouting verzorgde de walkanten, voornamelijk de harde kades in het centrum van Franeker. En de ODW deed de watergangen zelf. Roel Pierik had voor ieder team een prachtig kaartje gefabriceerd waarop onze 'doelstelling' visueel was weergegeven!

Gewapend met creatief vastgemaakte kratten en gezeerde grijpers gingen de ODW'ers op de lege blikjes, flesjes, plastic en andere vuiligheid af!

Hendrik Westra was met zijn boot aanwezig om grotere stukken te transporteren en vuil te verzamelen en pendelde heen en weer tussen ons allen. Ilonka vertelde dat ze, een aantal jaren geleden bij de eerste Skin Wetter, hele bankstellen en koelkasten opvisten. Zo gek was het vandaag niet (meer), nou ja, op een paar fietsen en een winkelkar na...

En omdat we met een grote groep waren, zat aan het eind van de morgen de klus er alweer op en konden we aanvallen op de door Esther en Robert-Jan goed verzorgde lunch met soep en broodjes.

Samen hebben we maar liefst 31,76 km walkant schoongemaakt!

Risicobeheersing

Door Jettie Andringa

Op woensdagavond 23 november j.l. hadden we in de Meerton een volle bak bij de avond over risicobeheersing door Pascal van Heesch. Pascal is in zijn werk voor het ziekenhuis in Sneek beroepsmatig veel bezig met risico-inventarisatie, risico-analyses en risicobeheersing. En of het nu om risico's in het ziekenhuis, bij het kanovaren of in de luchtvaart op Schiphol gaat, de principes zijn hetzelfde.

Om te beginnen even wat theorie: wat is risico? En wat is risicobeheersing?

Risico = kans x gevolg. O nee, geen wiskundige formules zul je denken. Maar deze valt heel simpel uit te leggen. Hoe groter de kans dat er iets mis kan gaan, hoe groter het risico. En stel dat de kans klein is dat het mis gaat, maar de gevolgen zijn wel heel groot, dan is het risico ook groot. Denk aan de luchtvaart: de kans dat er iets mis gaat, is heel klein, maar als er iets mis gaat daar boven in de lucht, dan zijn de gevolgen gruwelijk.

Pascal gaf ons deze avond geen pasklare antwoorden. En leerde ons ook niet hoe we moeten handelen als er iets mis gaat. Nee, risicobeheersing houdt in dat we bij elke tocht, die we in de kano ondernemen, vooraf de risico's inventariseren en nadenken over wat we kunnen doen om deze risico's te verkleinen. Vervolgens moeten we bepalen of het overblijvende risico acceptabel is. En het moet duidelijk zijn wie waarvoor verantwoordelijk is.

Zo'n risico-inventarisatie maak je eigenlijk op drie momenten. Het eerste moment is bij het organiseren van een tocht (door de tochtleider) en het inschrijven daarop (de deelnemer). Vervolgens bekijk je de dag

voor de tocht in hoeverre het weer en de groepsamenstelling invloed hebben op de risico's. En op de dag zelf, tijdens de tocht en in de pauzes, stel je zonodig bij en neem je de daarbij horende beslissingen, denk aan bijvoorbeeld een andere route, teruggaan of wijziging overnachtingsplek.

Welk type risico's moet je aan denken?

Een greep uit wat er allemaal passeerde:

- Het weer: wind, regen, zon, zicht, nacht, schemering, onweer.
- Water: deining, golven bij de kan en op open water, stroming, getijde, andere scheepvaart.
- Land: landschap, wind in bergachtig terrein, afstand tot bewoonde wereld, escapes (waar kan hulp vandaan komen), aanlandplekken, dieren (zeehonden, vogels).
- Groep/vaardigheden: gedrag, ervaringsniveau, uitrusting en gezondheid groepsleden.
- Divers: imago (club, kanovaarders algemeen), juridisch, vaarreglement.

En wie is nou verantwoordelijk: de tochtleider of de deelnemers?

Antwoord: beide. Vooraf moet duidelijk zijn wie de tochtleider is, dan is daar op het water geen discussie meer over. Maar ook de deelnemer zelf is verantwoordelijk. Hij of zij moet bij zichzelf te rade gaan: kan ik deze tocht aan onder deze omstandigheden, wat is mijn toegevoegde waarde in de groep, met andere woorden: heb ik wat 'over' om andere deelnemers zonodig te helpen, en bij twijfel overleggen met de tochtleider.

Zelf aan het werk

Vervolgens werden we aan het werk gezet. In groepjes analyseerden we de risico's van verschillende soorten tochten. Zo kwam het rondje Tzum langs, een training bij Kornwerderzand waar zowel beginners als ervaren vaarders welkom waren en een tocht met stevige wind naar de Engelsmanplaat. Stuk voor stuk voorbeelden uit onze ODW-praktijk. We moesten ook bedenken met welke maatregelen we de risico's konden verkleinen en of het dan uiteindelijk acceptabel was om de tocht te ondernemen. Uit de levendige discussies die volgden, bleek wel dat het onderwerp erg leeft bij onze club!

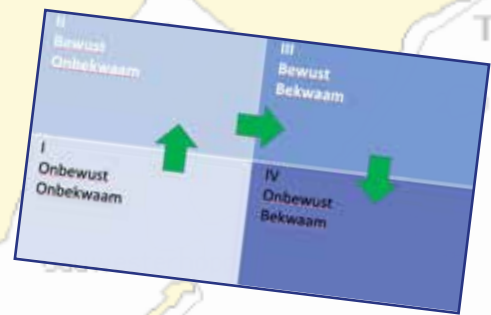
Met het bovenstaande is natuurlijk lang niet alles benoemd wat Pascal ons tijdens deze boeiende avond vertelde. Hij eindigde met enkele belangrijke 'onthoudpunten':

- Maak altijd een risico afweging. Hoe 'suf' de tocht ook lijkt. Het hoeft niet lang, mag op een bierfilitje of in je achterhoofd, maar doe dit wel.
- Wees duidelijk in de communicatie voor en tijdens de tocht: wat voor tocht is het, voor wie, en wie is tochtleider.
- En last but not least:
Evalueer een (bijna)incident op open wijze in een veilige omgeving. Niet om met een vinger te wijzen maar wel om ervan te leren en daarmee te werken aan ons aller veiligheid.

De meeste kajak incidenten die geanalyseerd zijn, zijn achteraf al op de wal begonnen!

Meer informatie:

- Richtlijnen veilig varen op binnenwater en grootwater. We hebben als club richtlijnen opgesteld over veilig varen op binnen- en grootwater. Deze zijn vorig jaar weer herzien; je vindt ze onder 'Documenten' op onze website www.onderdewadden.nl
- Downloads van de NZKV. Zie op www.nzkv.nl bij 'downloads'.
- Onze eigen syllabus. Informeer bij het bestuur.

Wie maakt risico inventarisatie

- Tochtleider c.q. instructeur
- Deelnemer,
- Kan ik hier aan meedoen, vaardigheid, training
- Wat is mijn toegevoegde waarde
- Voordat je aanmeldt, bij twijfel overleg met tochtleider c.q. instructeur

Meeste kajak incidenten die geanalyseerd zijn, zijn achteraf al op de wal begonnen.

Tenslotte

- Elke tocht heeft een tochtleider
- Bij varen in vrienden groep spreek dit vooraf af met elkaar
- Belangrijk voor risico inventarisatie maar ook voor incident management
- Zorg dat de communicatie voor en tijdens de tocht op juiste niveau is

Wat hebben we behandeld

- Wat is risico
- Hoe je risico inventarisatie maakt
- Wanneer je risico inventarisatie maakt
- Wie risico inventarisatie maakt

Tenslotte
Evalueer een (bijna)incident in een goede veilige omgeving
Wat kunnen alle deelnemers ervan leren

Wat hebben we behandeld

- Wat is risico
- Hoe je risico inventarisatie maakt
- Wanneer je risico inventarisatie maakt
- Wie risico inventarisatie maakt

Tenslotte
Evalueer een (bijna)incident in een goede veilige omgeving
Wat kunnen alle deelnemers ervan leren

TECHNISCH BUREAU
WARMTE TECHNIEK
Lid van Techniek Nederland

Voltastraat 2, 8801 PL Franeker

Retourtje Engelsmanplaat - 9 juli 2022

Door Jan Faber

De tocht vandaag had eigenlijk een rondje Noorderhaaks zullen zijn. De stevige noordwesten wind van de laatste dagen maakt echter het varen daar, zeker aan de noordwest kant, iets al te uitdagend.

Daarom heeft Roel als alternatief een tocht naar Engelsmanplaat. De route daarheen geeft wat meer beschutting. Ongeveer 9.30 uur treffen we elkaar bij het KNRM pand aan de veerhaven. Richard ziet kans toestemming van de havenmeester te krijgen om hier op het parkeerterrein de auto's achter te laten. Dit is dicht bij de steiger waar we te water gaan. Kajaks inpakken en naar de steiger brengen. Na een korte briefing van Roel checken we kajak en uitrusting en na tewaterlating varen we keurig volgens planning rond 10.30 uur de haven uit om koers te zetten richting de Z18 en houden vervolgens de rode tonnenlijn aan. In de verte, aan de westzijde van de Zoutkamperlaag, zijn de kajakkers te zien die even voor ons zijn vertrokken. Iets verder zie ik aan de noordoost kant de groene betoning van de Geul van Brakzand; dat moeten de eerste tonnen zijn, verderop zullen ze al wel plat liggen door droogvalling.

We doorkruisen een rommelig gebied met onregelmatige golven en het nodige gespetter, veroorzaakt door overkomend water. Hier komt het afgaand tij vanuit de Glinder en het Gat van Schiermonnikoog in de Zoutkamperlaag. Dan komen we in rustiger water onder de Kuipersplaat. Hier aan de zuidkant van de plaat, houden we een korte pauze. De gezagvoerders van een paar kajaks openen de dekluisen en brengen lading uit het achterste ruim over naar het voorste ruim. Dit om de lijgierigheid van hun schepen op te heffen. Met succes zal blijken.

Voor het weer te water gaan, spreken we af om aan de zuidwestkant van de plaat ter hoogte van de Z4 te overleggen over het vervolg van de tocht. Palaver te hebben zoals Roel het noemt. Uit de beschutting zullen we te maken krijgen met een toegenomen, naar noord ruimende, wind en deining vanuit het Westgat. Het stroom tegen wind effect zal niet zo sterk zijn. Het is doodtij en inmiddels minder dan een uur voor de kentering. Het palaver houden we kort. Het ziet er om de hoek niet al te verontrustend uit. Het is nog mogelijk de kentering op de Kuipersplaat af te wachten en dezelfde route terug te varen. Echter, koene zeevaarders als we zijn, willen we allemaal wel oversteken naar Engelsmanplaat. We varen naar de Z2 en steken daar de vaargeul over, bij elkaar als een groep zoals het hoort. Er staat nog wel een aardige zee en windstil is het ook niet echt. We landen tegen 13.00 uur wat zuidelijker op Engelsmanplaat dan gepland, voor een ruime pauze. Verder het Westgat in varen naar de WG15 en oversteken naar Het Rif / Schiermonnikoog is niet meer aan de orde. Aan die kant lijkt het mij gezien de witte koppen van brekers/branding ook niet echt ontspannen varen.

De eerste kop koffie is nog niet op als de kajaks verder op het droge moeten worden gesleept. De kentering is dus al geweest.

Uit nadere analyse tijdens de pauze blijkt dat de hoge golven onderweg toch slechts ca. 65 cm zijn geweest. Windmetingen door Roel: beaufort 5 en 4, momentopnamen. Het windarchief van buienradar geeft later aan dat tijdens onze tocht overwegend ruim windkracht 5 (4 tot in 6) heeft gestaan en windstoten tot 7, meetstation Lauwersoog. Dit komt aardig overeen met het marifoonweerbericht vanochtend. Het is inderdaad nogal winderig op de plaat. Een weggewaaid zakje terug halen: twee dames zijn kansloos. Een jas aantrekken is ook een heel karwei.

Ca. 14.00 uur weer naar Lauwersoog, met wind mee een vlotte overtocht. We volgen de groene tonnen, eerst vrij nauwkeurig en later ruim westelijk van de tonnenlijn. Zelfs met een onderbreking voor een groepsfoto (zonder Richard) varen we al rond 15.30 uur de haven van Lauwersoog binnen.

Al met al een mooie tocht, mooi weer en goed gezelschap. Ook nog zeehonden gezien onderweg, maar dat is op het wad tegenwoordig bijna vanzelfsprekend, wel nog steeds heel mooi. We sluiten de vaardag af met vis en/of patat aan de haven.

Lahn trektocht 2.0

Door Tjeerd Hofstra

Eind augustus vertrokken we met ons vaste groepje weer naar Duitsland, om daar een trektocht over een rivier te houden. We hadden eerder over de Lahn gevaren, maar deze keer was het traject deels anders. We raakten nog meer onder de indruk van de mooie natuur, de vele ijsvogels en de prachtige historische vergezichten. Nieuw waren de Bootsgassen (goten naast de stuw waarin je 5 meter naar beneden vliegt) en de borstelbanen (goot met borstels op de bodem). Bekend waren de vele sluizen, die zelf bediend moesten worden en de bediende sluizen. Het overgrote deel van de 134 kilometer lange route was vooral genieten van de rust op het water. De meeste nachten konden we overnachten op kampeerterrintjes van Duitse kanoverenigingen,

waar we steeds zeer gastvrij werden ontvangen.

Wederom genieten!

ODW kano's bij HWSV

In september 2022 vierde de Harlinger Watersport Vereniging haar 90 jarig bestaan.

Tijdens de watersportdag op 10 september j.l. kon de jeugd op de Maritieme Academie op een schip-simulator een stuk varen met een binnenvaartschip.

Verder konden ze zeilen in jeugd zeilboten, suppen en kanovaren. De ODW stelde hiervoor clubkano's beschikbaar en Hans en Robert-Jan hebben de jeugd hierbij begeleid.

Er was een hoop belangstelling!

Waterkaarten en navigeren

Op woensdag 9 november hadden we een goeie opkomst in de Meerton en heeft Richard Blok ons meegenomen in zijn grote passie: waterkaarten en navigeren.

Hij heeft ons ingewijd in de geheimen van noorderbreedte, meridianen, parallellen, minuten, de kompas-roos en nog veel meer.

Ongelooflijk hoeveel informatie er op zo'n waterkaart te zien is, als je es even echt de tijd neemt om te kijken.

Ik heb geconcludeerd dat ik een extra sterke leesbril in de kano nodig heb om de kleine letters te kunnen lezen.

Dank Richard, het was een inspirerende avond!

Voor al uw schilderwerk

Roosma
Schilders

Franeker | (0517) 390790
www.roosmaschilders.nl

NOTARISSSEN EN
JURIDISCH ADVISEURS

JELSMA KOELMA

Kantoor HARLINGEN Zuidoostersingel 51 Tel. (0517) 412 686
Kantoor FRANEKER A.M. van Schurmansingel 51-53 Tel. (0517) 394 541

LANGHOUT
Intern Transport

van der **Woude**